

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษางานบริหารการศึกษาของโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในหัวข้อต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระเบียบปฏิบัติและกระบวนการที่ใช้ในการบริหารงานของโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม
2. เพื่อศึกษางานบริหารการศึกษาภายในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ในด้านต่อไปนี้ งานด้านวิชาการ งานบริหารบุคคล งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและบริการต่าง ๆ งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
3. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภทในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามดังกล่าว

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันได้แก่จังหวัดยะลา, ปัตตานี, นราธิวาส และจังหวัดสตูล ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 355 โรงเรียน ซึ่งมีโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามแยกเป็นรายจังหวัดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1

โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามแยกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	จำนวนโรงเรียนที่สอนเฉพาะศาสนา	จำนวนโรงเรียนที่สอนทั้งศาสนาและวิชาสามัญ
ยะลา	86	54	32
ปัตตานี	164	84	80
นราธิวาส	89	3	86
สตูล	16	1	15
รวม	355	142	213

2. การสุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากโรงเรียนที่ใช้เป็นประชากรในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนมาก การวิจัยครั้งนี้จึงเลือกสุ่มตัวอย่างมาประมาณร้อยละ 25 ของโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามทั้งหมดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คัดเลือกโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้น

(Stratified Random Sampling) ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 89 โรงเรียน จากโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างมานี้ ได้ตัวอย่างประชากรที่อยู่ในขอบข่ายของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคคล 3 กลุ่ม คือ

ก. กลุ่มผู้บริหาร ใช้จำนวนประชากรผู้บริหารทั้งหมดโดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น

1) ผู้บริหารภายนอกโรงเรียน ได้แก่

- ศึกษาธิการจังหวัด 4 จังหวัด จำนวน 4 คน
- ศึกษาธิการอำเภอ 30 อำเภอ จำนวน 30 คน
- หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดจำนวน 4 คน

2) ผู้บริหารในโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ร้อยละ 25 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด ได้จำนวน 89 คน

ข. กลุ่มครูผู้สอน คัดเลือกจำนวนประชากรโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้จำนวนร้อยละ 25 ของประชากรแต่ละประเภท ได้แก่

— ครูสอนวิชาสามัญ 434 คน คัดเลือกเอาร้อยละ 25 ได้จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 110 คน

— ครูสอนวิชาศาสนา 797 คน คัดเลือกเอาร้อยละ 25 ได้จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 200 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยยึดหลักงานบริหารการศึกษา 5 งาน คือ งานค้ำวิชาการ งานบริหารบุคคล งานกิจการนักเรียน งานธุรการ, การเงินและบริการต่าง ๆ และงานค้ำความสัมพันธ์กับชุมชน

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้คิดสร้างแบบสอบถามโดยยึดหลักการบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประการเป็นหลัก และได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างดี จากนั้นจึงทดลองนำแบบสอบถามให้เพื่อนนิสิตที่เคยเป็นครูและผู้บริหาร ตลอดจนจนถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทดลองตอบและวิจารณ์เพื่อแก้ไขแบบสอบถามให้ดีที่สุด เพื่อนำมาใช้เป็นแบบสอบถามในการวิจัยต่อไป

รูปคำถามที่ใช้ในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ การบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประการ ตามที่เป็นจริง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales)

ตอนที่ 3 เป็นแบบปลายเปิด (Open - end) เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นของตนได้อย่างเสรี โดยเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นเป็นตอน ๆ ไป

แบบสอบถามในตอนที่ 2 นั้น แต่ละข้อมี 5 คำเลือกตามความถี่ของพฤติกรรมที่แบ่งเป็น มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด และไม่มีเลย โดยให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

มากที่สุด	หมายถึง	โรงเรียนมี	จัด	ทำกิจกรรมนั้น ๆ อยู่เสมอเป็นประจำ
มาก	หมายถึง	โรงเรียนมี	จัด	ทำสิ่งนั้น ๆ ไม่ถึงกับประจำแต่ทำบ่อย ๆ
น้อย	หมายถึง	โรงเรียนมี	จัด	ทำสิ่งนั้น ๆ บ้าง นาน ๆ ครั้ง 2 ครั้ง
น้อยที่สุด	หมายถึง	โรงเรียนมี	จัด	ทำสิ่งนั้น นาน ๆ มากจึงจะทำสักครั้ง
ไม่มีเลย	หมายถึง	โรงเรียนไม่เคยมี	จัด	ทำสิ่งนั้น ๆ เลย

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นผู้ตอบแสดงความคิดเห็นประเมินการบริหารงานโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามรายการของข้อคำถามในแบบสอบถามตามความคิดเห็นของตน การให้คะแนน ให้ 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ สำหรับความถี่ของพฤติกรรมที่แบ่งไว้ว่า มากที่สุด, มาก, น้อย, น้อยที่สุด และไม่มีเลย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อสร้างและปรับปรุงแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยจึงได้ขอหนังสือจาก อาจารย์หัวหน้าแผนกวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัด อำเภอและระดับโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย โดยผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามไปมอบให้กับผู้บริหารการศึกษาและครูด้วยตนเอง หรือในกรณีที่ไปด้วยตนเองไม่ได้ ก็จะใช้บริการของการไปรษณีย์ สำหรับครูผู้สอนก็เช่นเดียวกัน ส่วนการรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยจะไปรวบรวมด้วยตนเองเป็นบางส่วน ส่วนที่เหลือใช้บริการของการไปรษณีย์ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2

จำนวนแบบสอบถามจำแนกตามประเภท

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนแบบสอบถาม		
	ส่ง	ได้รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
ผู้บริหารภายนอกโรงเรียน	32	31	96.87
ผู้บริหารในโรงเรียน(ครูใหญ่)	89	77	86.51
ครูสอนวิชาสามัญ	110	95	86.36
ครูสอนวิทยาศาสตร์	200	124	62.00
รวม	431	327	75.87

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่า ผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียนจะให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามดีที่สุด คือจากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งออกไป 32 ฉบับ และได้รับคืนมา 31 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 96.87 สำหรับผู้บริหารในโรงเรียนได้รับคืนมาร้อยละ 86.51 ครูสอนวิชาสามัญได้รับคืนมาร้อยละ 86.36 และครูสอนวิทยาศาสตร์ได้รับคืนมาร้อยละ 62.00 ซึ่งเมื่อกิรวมทั้งหมดแล้ว จากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 431 ฉบับ ได้รับคืนมาทั้งสิ้นจำนวน 327 ฉบับ หรือร้อยละ 75.87

การเสนอข้อมูล

ในการเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการเสนอออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมี 3 ประเภท คือ ผู้บริหารระดับจังหวัดและอำเภอ ซึ่งเป็นผู้บริหารภายนอกโรงเรียน, ผู้บริหารในโรงเรียนซึ่งได้แก่ครูใหญ่ และครูผู้สอน ซึ่งจะเสนอข้อมูลโดยแยกเป็น จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามตามเพศ อายุ วุฒิสำมัญ วุฒิทางการศึกษาและวุฒิต่างศาสนา

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งการเสนอออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษา ซึ่งมีอยู่ 5 ประเภท ได้แก่ งานบริหารวิชาการ, งานบริหารบุคคล, งานบริหารกิจการนักเรียน, งานบริหารธุรการการเงินและบริการต่าง ๆ และงานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน ตามความคิดเห็นของประชากร 3 ประเภทคือ ผู้บริหารภายนอกโรงเรียน ผู้บริหารในโรงเรียนและครูผู้สอน โดยเสนอเป็นตารางหากำเนิดของงานแต่ละประเภทเปรียบเทียบกัน พร้อมทั้งคำอธิบายประกอบตาราง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาโครงสร้างระบบบริหารโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และปัญหาเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภท โดยเสนอเป็นการบรรยาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เกี่ยวกับความคิดเห็นได้จำแนกประชากรออกเป็นกลุ่ม ๆ คือกลุ่มผู้บริหารภายนอกโรงเรียน กลุ่มผู้บริหารในโรงเรียนและกลุ่มครูผู้สอน โดยใช้วิธีหาค่าความดีคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารภายนอกโรงเรียน กลุ่มผู้บริหารในโรงเรียนและกลุ่มครูผู้สอน

3. สรุปปัญหาและขอเสนอแนะ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หาค่าร้อยละของความถี่ของค่าตามแต่ละด้านและแต่ละค่าตอบในด้านเดียวกัน โดย
 ทำเป็นตารางค่าตอบของผู้บริหารภายนอกโรงเรียน ผู้บริหารภายในโรงเรียน และครูผู้สอน
 เปรียบเทียบกัน โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ของทั้งหมด}}$$

การคำนวณหาค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

และคำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	=	ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X$	=	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	=	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	S.D.	=	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ¹
	f	=	ความถี่

¹ ประคอง กรรณสูตร, สถิติประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2517), หน้า 40.